

Курсова робота з Соціології конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізацій Робоча програма освітнього компонента (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>054 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>Врегулювання конфліктів та медіація</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/ заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>1 кредит (30 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік</i>
Розклад занять	
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>д.соц.н, професор, Федорченко-Кутуєв Павло Володимирович, p.kutuev@gmail.com, 050 775 09 49, Viber +380507750949, Telegram +380507750949</i>

Курсова робота з навчальної дисципліни «Соціологія конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізацій» це індивідуальне завдання, яке виконується підчас опанування цієї дисципліни. Курсова робота виконується згідно з визначеними рекомендаціями та вимогами, у термін, зазначений викладачем, готується студентом протягом одного семестру, паралельно з вивченням курсу. Курсова робота відноситься до циклу професійної підготовки, її статус – обов'язкова. На її підготовку планується 30 годин самостійної роботи (1 кредит ЄКТС).

Курсова робота з соціології конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізацій

Метою виконання курсової роботи з дисципліни «Соціологія конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізацій» є формування у студентів як майбутніх професіоналів здатностей:

- виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти (ФК02);
- застосовувати інструменти з оцінки конфліктогенного ризику та раннього попередження конфліктів у різних сферах життя та на різних рівнях взаємодії соціальних суб'єктів (ФК10);
- визначати рівень ескалації конфлікту та можливість інтервенції в конфлікт та обирати її спосіб (ФК11).

Згідно з вимогами освітньої програми студенти після виконання курсової роботи студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

- аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології(ПР01);
- застосовувати релевантні соціологічні теорії конфліктів, миротворчості та медіації, а також результати соціологічних досліджень для вирішення сучасних соціальних проблем та конфліктів; використовувати способи врегулювання конфліктів та процедури медіації у соціально-політичній сфері(ПР12).

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал
1.	Курсова робота	50	50
2.	Захист курсової роботи	50	50
	Разом	100	100

Максимальне значення рейтингу з курсової роботи становить 100 балів; якість курсової роботи – 50 балів, якість захисту – 50 балів.

Якість курсової роботи оцінюється:

48<50 балів, якщо робота має дослідницький характер, містить грамотно викладену теоретичну базу, глибокий аналіз досліджуваної теми, критичний розгляд джерел та літератури, характеризується логічним, послідовним викладенням матеріалу з відповідними обґрунтуваннями висновками, виконана з дотриманням основних вимог Державного стандарту України.

43<48 балів, якщо робота має дослідницький характер, містить достатньо докладний аналіз та критичний розгляд наукових джерел з досліджуваної теми, характеризується послідовним викладанням матеріалу з відповідними, однак не завжди обґрунтованими висновками, виконана з дотриманням основних вимог Державного стандарту України.

38<43 балів, якщо робота має дослідницький характер, містить посилання на джерела, послідовне викладення матеріалу з висновками, однак не завжди обґрунтованими, виконана здебільше відповідно до вимог Державного стандарту України.

33<38 балів, якщо дослідження проблеми, передбачено темою роботи, зводиться до констатації фактів, почерпнути із наукових джерел без їх критичного осмислення, містить поверхневий аналіз з необґрунтованими висновками, характеризується непослідовним викладенням матеріалу, виконана з недотриманням основних вимог Державного стандарту України.

30<33 бали, якщо робота має слабо виражений дослідницький характер, не містить самостійного аналізу, обґрунтованих висновків, критичного осмислення наукових джерел, характеризується непослідовним викладенням теоретичного матеріалу, виконана з недотриманням основних вимог Державного стандарту України.

20<30 балів, якщо робота не має дослідницький характер, не містить самостійного аналізу, обґрунтованих висновків, критичного осмислення

Курсова робота з соціології конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізації

наукових джерел, характеризується непослідовним викладенням теоретичного матеріалу, виконана з порушенням основних вимог Державного стандарту України.

1<20 балів, якщо робота не є самостійним дослідженням теми, виконана з відсутнім опрацюванням наукових джерел, не відповідає вимогам Державного стандарту України. Така робота повертається студенту на доопрацювання.

Якість захисту оцінюється:

48<50 балів, якщо при захисті роботи студент демонструє глибоке знання питань теми, вільно оперує даними дослідження, з легкістю і переконливо відповідає на поставлене питання.

43<48 балів, якщо при захисті роботи студент демонструє знання питань теми, вільно оперує даними дослідження, без особливих труднощів і переконливо відповідає на поставлене питання.

38<43 балів, якщо при захисті роботи студент демонструє знання питань теми, вільно оперує даними дослідження, без особливих труднощів, однак не переконливо відповідає на поставлене питання.

33<38 балів, якщо при захисті роботи студент демонструє певні знання питань теми, оперує, однак слабо, даними дослідження, непереконливо із зусиллями відповідає на поставлене питання.

30<33 балів, якщо при захисті роботи студент слабо демонструє певні знання питань теми, не оперує даними дослідження, відповідає непереконливо і не на всі поставлені питання.

20<30 балів, якщо при захисті роботи студент не демонструє знання питань теми, не оперує даними дослідження, відповідає непереконливо і не на всі поставлені питання.

Курсова робота з соціології конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізації

1<20 балів, якщо при захисті роботи студент не демонструє знання питань теми, не оперує даними дослідження, не відповідає на поставлені питання.

Захист курсової роботи закінчується виставленням сумарного балу з переведенням його в оцінку і з занесенням її до відомості.

Переведення значення рейтингових оцінок з курсової роботи в ECTS для виставлення їх до Кампусу та залікової книжки здійснюється відповідно до табл.1.

Таблиця 1.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Традиційна оцінка
95 – 100	відмінно
85 – 94	дуже добре
75 – 84	добре
65 – 74	задовільно
60 – 64	достатньо
Менш ніж 60	незадовільно

Навчальні ресурси

1. Кутуєв П.В. Конфліктологія: соціологічна перспектива. Навчальний посібник (гриф НТУУ «КПІ»)/ Кутуєв П.В. та ін. – К.: Вид-во ім. НПУ М.П. Драгоманова, 2014. -187 с.
2. Кутуєв П.В. Теорія соціальних змін: навчальний посібник (гриф НТУУ «КПІ»)/ Кутуєв П.В. та ін. – К.: Вид-во ім. НПУ М.П. Драгоманова, 2014.
3. Соціологія модерну та модернізації [Електронний ресурс] : підручник для студ. спеціальності 054 «Соціологія», спеціалізації «Врегулювання конфліктів та медіація» / П. В. Кутуєв, А. В. Багінський, О. І. Василець, М. Н. Єнін, О. М. Казьмірова, Т. В. Коломієць, Г. О. Коржов, Д. В. Макаренко, І. В. Мацко-Демиденко, І. В. Пиголенко, О. П. Северинчик, О. Л. Якубін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 3333 кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 355 с.
4. Теорія соціальних змін: сучасні соціологічні концептуалізації : навч. посіб. / П.В. Кутуєв [та ін.] ; МОН України, НТУУ "КПІ", Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014.
5. Кіянка І.Б. Політична конфліктологія: навчальний посібник / ; Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Львів : "Новий Світ-2000", 2020.
6. Цюрупа М.В. Основи конфліктології та теорії переговорів: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ : Кондор, 2014.
7. Роздольський Р. Фрідріх Енгельс про Україну // Спільне. <https://commons.com.ua/ru/fridrih-engels-pro-ukrayinu/>
8. Валерстайн І. Насильство і капіталістична світо економіка // Журнал «І». <http://www.ji.lviv.ua/n39texts/wallerstein3.htm>

Курсова робота з соціології конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізації

---

9. Валлерстайн І. Нові бунти проти системи // Спільне. <https://commons.com.ua/uk/novy-bunti-proti-sistemi/>
10. Валлерстайн І. Структурні кризи // Спільне. <https://commons.com.ua/uk/strukturni-krizi/>
11. Вольський О. М. Вплив транзиту гегемонії на структури символічного насильства в капіталістичній світ-системі // Вісник Національного технічного університету України “ПОЛІТОЛОГІЯ СОЦІОЛОГІЯ ПРАВО”. — 2021. — № 2(50). — С. 8-14.
12. Дерлуг‘ян Г. Соціальна еволюція людства: західний і радянський модернізаційні досвіди // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2018. — #2. — С. 166–184.
13. Шепелєв М. А. Концепції гегемонії у сучасній геополітичній науці // Грані. — 2013. — # 8 (100). — С. 71–77.
14. Багінський А.В. Сучасні соціально-політичні конфлікти у структурному вимірі / А.В. Багінський// Вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2019. – № 2 (42). – С.6-10. (фахове видання, Index Copernicus)
15. Багінський А.В. “Ліберальний мир” як концепція та практика врегулювання конфлікту / А.В. Багінський// Вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2019. – № 3 (43). – С.15-20. (фахове видання, Index Copernicus)
16. Darder A. , Fletcher B. Black Lives Matter Is Part of a Global Struggle Against Oppression // Jacobin. <https://jacobinmag.com/2020/08/black-oppression-racism-dr-king-colonialism>
17. Dianara A. Happy Birthday, Gilets Jaunes // Jacobin. <https://jacobinmag.com/2019/11/gilets-jaunes-yellow-vests-movement-protests-anniversary-france>
18. Social & Political Conflict – Understanding the Sources. <https://mediatorsbeyondborders.org/what-we-do/projects/dpace/conflict-literacy-framework/understanding-sources/>
19. Gladwell M. The Gift of Doubt // New Yorker. <http://www.newyorker.com/magazine/2013/06/24/the-gift-of-doubt>
20. Why Is an Authoritarian Government Bad? <https://www.liberties.eu/en/stories/authoritarian-government/43519>
21. Wessler F. The Political Adviser’s Handbook. https://fba.se/contentassets/93df04725706423eab79bb5e2bb2040e/fba_handbook_webb.pdf
22. Cobb J. The Matter of Black Lives. A new kind of movement found its moment. What will its future be? // New Yorker. — 2016. — March 6. <http://www.newyorker.com/magazine/2016/03/14/where-is-black-lives-matter-headed>
23. Stephen B. Social Media Helps Black Lives Matter Fight the Power // Wired. — 2015. — November. <https://www.wired.com/2015/10/how-black-lives-matter-uses-social-media-to-fight-the-power/>
24. Wacquant L. From slavery to mass incarceration // New Left Review. — 2002. — # 13. — P. 42-60. <https://newleftreview.org/issues/ii13/articles/loic-wacquant-from-slavery-to-mass-incarceration.pdf>
25. Coakley J. Ethnic Conflict and the Two-State Solution: The Irish Experience of Partition. <https://web.archive.org/web/20120229043534/http://www.passia.org/seminars/2004/John-Coakley-Ireland-Seminar.htm>
26. Melaugh M. Frequently Asked Questions – The Northern Ireland Conflict, 2006. <https://cain.ulster.ac.uk/faq/faq2.htm>

Курсова робота з соціології конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізації

---

27. A State Apart: Interactive Chronicle of the Conflict in Northern Ireland <https://www.bbc.co.uk/northernireland/learning/history/stateapart/agreement/constitutional/constitutional1.shtml>
28. Bigdon C., Korf B. The Role of Development Aid in Conflict Transformation: Facilitating Empowerment Processes and Community Building. <https://berghof-foundation.org/download?lv=esdKcxiVyR%252F46Y2fBSQiXTliODI0ZDI4YWEwYzZjNTY2MGU5NDM3ZjdlMGJkZjQ3N2UzOWJjOWE2Zjg4M2MxNDZhZTRlYjgyZWZlZjkzYTgUpjKJQp3bL%252B3gE4nS47ERwwkhw%252FjB0eyDgJg1Sl9toHE0uaMd7i0Bp7BeMKS2dFSdxqDpKwFdMy6F2E5Z7fvzuFjjthQ6L26pQvAPm2%252BQGqlfn0NAmJsWUw9oHettGbxUSvvnzbB%252Bbe%252F0WRQp7KjibPiBifm9gYPM0K4IpFBMMA%253D%253D>
29. Press Briefing: Press conference by members of the Guatemala Historical Clarification Commission". United Nations. 1 March 1999. <https://www.un.org/press/en/1999/19990301.guate.brf.html>
30. Varshney A. Ethnicity and Ethnic Conflict. http://ashutoshvarshney.net/wp-content/files_mf/varshneyethnicityandethnicconflict.pdf

Політика освітнього компоненту

Підготовка до написання, написання та захист роботи мають на меті сформуванню у студентів сучасні теоретико-методологічні уявлення про конфлікт та його різновиди, його історію, форми; засвоїти специфіку конфліктності в окремих сферах та станах війни та миру. Ознайомитись з основними інструментами переговорного процесу та формування кооперативної поведінки на мікро-мезо-макро рівнях соціально-економічної та політичної системи. Самостійне розуміння й аналіз конфліктів та їх врегулювання яке відповідає сучасному стану соціальних наук та соціально-політичних практик.

Тему курсової роботи студент обирає з переліку тем, які представлено викладачем, а також може запропонувати власну тему, узгодивши її з викладачем. Студент може писати курсову роботу тільки на погоджену з викладачем тему.

Перелік тем

1. Конфлікти в контексті історичного досвіду античності.
2. Релігія як фактор конфліктів.
3. Конфлікти та соціальний порядок у концепції Т.Гоббса.

4. Марксистська інтерпретація конфліктів як класової боротьби.
5. Конфлікти у соціології Георга Зіммеля.
6. Конфлікт в соціології Еміля Дюркгейма.
7. Конфлікти у контекстів теорії соціальної дії та соціальної системи: ідеї Т.Парсонса.
8. Конфлікти у контекстів теорії соціальної дії та соціальної системи: ідеї Р.Мертона.
9. Функції соціального конфлікту за Л.Козером.
10. Р.Дарендорф про соціальний конфлікт.
11. Історична соціологія державного будівництва та воєн Ч.Тіллі.
12. Типологія держав, що сприяють розвитку, та їх роль у соціальних конфліктах.
13. Конфліктний досвід постання Японії у контексті соціальних трансформацій.
14. Динаміка Східної Азії: основні тенденції соціальних конфліктів.
15. Держава, що сприяє розвитку, в Україні та конфліктні тенденції соціальних змін.
16. Залежність та розвиток недорозвитку в контексті глобальних конфліктів та соціальних змін.
17. Залежність та розвиток недорозвитку в контексті постленінських соціальних конфліктів.
18. Соціальні зміни та конфлікти в рамках світ-системного аналізу.
19. Соціальні зміни та конфлікти в контексті світ-системної візії походження капіталізму.
20. Соціальні зміни та конфлікти в рамках дослідницької програми світової системи.
21. Соціальні зміни та конфлікти з позиції державоцентристського підходу.
22. Держава, що сприяє розвитку, як агент соціальних змін.
23. Теоретизування про соціальні зміни та конфлікти в контексті дослідницької програми держави, що сприяє розвитку.

24. Типи політичного режиму, політичні конфлікти та політика модернізації.
25. Ідеологія неолібералізму як програма розвитку та соціальних змін: конфлікти та суперечності.
26. Неолібералізм як фактор та вислід соціальних змін та конфліктів.
27. Девелопменталізм та неолібералізм: конфлікт та взаємодія.
28. Соціальні зміни в контексті конфліктів постленінізму.
29. Концептуалізація соціальних змін в контексті «світової системи» А.Г.Франка.
30. Інтелектуальні витoki дослідницької програми світової системи та її візії соціальних змін.
31. Стадія консолідації ленінського режиму та її конфлікти.
32. Піднесення Заходу та його імплікації для соціальних змін та глобальних конфліктів.
33. Чинники конфліктів Сходу та Заходом у XV-XVIII ст.: пояснення А.Г.Франка.
34. Соціальні конфлікти в контексті світ-системного аналізу та світової системи: порівняльний аналіз.
35. Соціальні зміни та конфлікти доби пізнього ленінізму: від інтеграції до неотрадиціоналізму.
36. Політичний розвиток, політичний занепад та політичні конфлікти: версія С.Гантінгтона.
37. Ленінський феномен: політичний режим, його конфлікти та соціальні зміни.

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Титульний аркуш курсової роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва факультету; назва кафедри; реєстраційний номер, назва навчальної дисципліни; тема курсової роботи; прізвище та ім'я студента, курс, номер академічної групи, науковий керівник, рік.

За титульним аркушем слідує детальний план курсової роботи, в якому треба виділити вступ, 3 розділи основного змісту, їх підрозділи, висновок, список використаної літератури. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного питання. Кожен розділ починається з нової сторінки.

Обсяг курсової роботи в залежності від обраної теми може варіюватися від 25 до 30 сторінок основного тексту (за узгодженням з викладачем). Обсяг курсової роботи визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпно розкрити тему: показати значення питання, що розглядається, оцінити, як воно висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції.

Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [2, с.54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці творчої роботи списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Список використаної літератури (не менше 20 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в інтернет.

Курсова робота оцінюється за критеріями: логічності плану; повноти й глибини розкриття теми; наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми тощо); кількості використаних джерел і чіткості посилань на них; відображення практичних матеріалів та статистичних даних; оформлення; обґрунтування власної думки студента з цього питання у вигляді висновку.

Граничний термін подання курсової роботи на перевірку: за 10 днів до початку залікової сесії.

Курсова робота перевіряється на плагіат. У разі виявлення академічної не добросовісності, робота анулюється і не перевіряється.

Графік виконання курсової роботи

Тиждень семестру	Назва етапу роботи	Навчальний час (год)
		СРС
2	Отримання теми та завдання	0
3-5	Підбор та вивчення літератури	7
6-9	Виконання розділу 1	7
10-13	Виконання розділу 2	8
14-15	Виконання розділу 3	8
16	Подання КР на перевірку	0
17	Захист КР	0

Курсова робота крім друкованої версії має містити електронну, в якій наводиться текст роботи, а також надаються всі файли з даними та результатами їх оброблення, презентація для захисту.

Структура презентації на захист

Слайд 1 – назва теми, прізвище та ім'я студента

Слайд 2 – обґрунтування актуальності теми

Слайд 3 – мета, об'єкт, предмет

Слайд 4 – завдання

Слайд 5 – структура роботи (факультативно)

Слайд 6-10 – результати виконання завдань

Слайд 11 – висновки

Слайд 12 – Дякую за увагу!

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Календарний контроль: перевірка підготовки курсової роботи згідно графіка виконання.

Семестровий контроль: захист курсової роботи.

Курсова робота з соціології конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізації

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Умови допуску до семестрового контролю:

Необхідною умовою допуску до захисту курсової роботи є зарахування усіх розділів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Додаткова інформація з освітнього компонента

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри соціології, д.соц.н, Федорченко-Кутуєвим Павлом Володимировичем

Ухвалено кафедрою соціології (протокол №12 від 23.06.2023 р.)

Курсова робота з соціології конфліктів та війн у контексті трансформацій та модернізації

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 11 від 27.06.2023 р.)